

Frågor och svar i anknytning till UKM:s styrbrev 6.10.2025

Varför har dessa riktlinjer utarbetats?

Om kommunen redan får pengar från annat håll (t.ex. i form av statsandelar) för att stödja en viss målgrupp eller för att anordna verksamhet, kan understöd för verkstadsverksamhet för unga inte användas för detta ändamål. Förbudet mot överlappande finansiering grundar sig på statsunderstödslagen (7 § 1 mom. 3 punkten). Dessa arbetsformer kan dock genomföras som en del av den miljö i vilken verkstaden för unga ordnas, genom annan finansiering eller som en del av den självfinansiering som överstiger de 25 procent som krävs.

Användningen av statsunderstödet i förhållande till de myndighetsuppgifter och den statliga finansiering som det föreskrivs om i övriga lagar ses över på grund av de betydande förändringar som skett i verksamhetsmiljön under de senaste åren. Dessa förändringar inkluderar inrättande av välfärdsområden och sysselsättningsområden och utvidgning av läroplikten. Staten anvisar redan annan finansiering för dessa aktiviteter, till exempel genom statsandelar. Många av de uppgifter som tidigare har genomförts genom verkstadsverksamhet för unga täcks redan av statsandelar och annan sektorspecifik offentlig finansiering.

En precisering görs eftersom understödsbudgeten på 14 miljoner för verkstäder för unga inte kommer att räcka långt, då kostnaderna för verkstadsverksamheten ständigt stiger bland annat på grund av inflationen. Eftersom nya verkstäder för unga håller på att startas i flera nya kommunområden kommer dessutom den faktiska andelen av självfinansiering per verkstad att öka. Vi ser detta som ett hot mot framtiden för verkstadsverksamheten för unga och vill därför ha finansiering även från andra sektorer.

Som jämförelse kan nämnas att inledandet av verksamheten med sysselsättningstjänster har resulterat i att 874 miljoner euro i statsandelar har överförts till kommunerna för 2025, och att prislappen för utvidgningen av läroplikten 2020 beräknades uppgå till 129 miljoner euro om året.

Varför står det i riktlinjerna att "Med anledning av detta ges tid för utvecklandet av metoderna inom ungdomsarbetet. Denna anvisning kommer att tolkas i anslutning till det understöd som ska beviljas för verkstadsverksamhet för unga år 2027", samtidigt som man lyfter fram arbetsformer som inte kan genomföras under den understödsperiod som inleds 2026?

UKM har redan tidigare fastställt att den socialservice som möter stödbehoven och som hör till välfärdsområdets organiseringsansvar och de tränings-tjänster som hör till arbetskraftsmyndighetens organiseringsansvar inte omfattas av understödet för verkstadsverksamhet för unga. Dessa riktlinjer kommer även fortsättningsvis att följas.

UKM bereder också riktlinjer för hur läroplikten kan fullgöras genom HUX-studier i verkstäder för unga – enligt våra uppgifter kommer dessa riktlinjer att utfärdas i början av 2026, innan besluten om statsunderstöd fattas. Även dessa riktlinjer ska med andra ord beaktas vid ansökan om understöd.

När det gäller andra arbetsformer som inte ska omfattas av understödet vill vi ge aktörerna som organiserar verkstäder för unga tid att utveckla sina samarbetsformer och nya verksamhetsformer, och därför kan dessa fortsätta att genomföras under 2026, men inte under den understödsperiod som börjar 2027.

Vad innebär full efterlevnad av riktlinjerna i fråga om understödet för 2027?

För den projektperiod som inleds 2027 ska riktlinjerna i styrbrevet följas: *”Sådana arbetsformer som enligt lagstiftningen hör till andra verksamhetsområden kan inte beviljas det statsunderstöd som är avsett för verkstadsverksamheten för unga. Undervisnings- och kulturministeriet rekommenderar att de som ordnar verkstäder för unga ska avtala om att samarbeta med andra aktörer inom det egna området (t.ex. välfärdsområdet, sysselsättningstjänsterna och utbildningsanordnarna) och tillhandahålla även de arbetsformer som hör till de andra aktörernas ansvar i form av avgiftsbelagd service. Kostnaderna för dessa träningstjänster och den statistik som gäller dem ska dock inte vara med i ansökan om projektunderstöd eller i slutredovisningen. Intäkterna kan dock räknas med i den självfinansiering som krävs för understödet.”* I praktiken innebär detta att den verksamhet som omfattas av understödet har ett separat kostnadsställe från den övriga verksamheten. När de statistiska sammanställningarna för slutredovisningen görs ska sådana unga som har omfattats av icke-godtagbara åtgärder exkluderas från det totala beloppet.

Kan självfinansieringen användas även för andra åtgärder än de som är berättigade till statsunderstöd?

I den mån självfinansieringen överstiger de 25 procent av det beviljade understödet som krävs får den överstigande delen användas för att genomföra även annan verksamhet. Exempel: om kostnaderna för en verkstad är 100 000 euro och det beviljade understödet är 50 000 euro, är självfinansieringskravet i proportion till understödet 21 875 euro. I detta fall kan de 28 125 euro som överstiger den sökandes självfinansieringsandel även täcka annan verksamhet – ministeriet har ingen bestämmanderätt gällande den delen. Med det beviljade understödsbeloppet och med den självfinansieringsandel på 25 procent som krävs för att beviljas understöd kan med andra ord endast godtagbara verksamhetsformer genomföras.

I denna typ av situationer rekommenderas starkt att arbetstiden följs upp, för att säkerställa att arbetstiden fördelas korrekt. Kostnaderna för dessa träningstjänster och den statistik som gäller dem ska dock inte vara med i slutredovisningen. Den verksamhet som omfattas av understödet ska specificeras på ett separat kostnadsställe.

Jag vill försäkra mig om att jag har förstått rätt, i synnerhet när det gäller tidsplanen. Riktlinjerna gäller alltså nästa understödsperiod? Hos oss börjar understödsperioden den 1 augusti, är det då så att vi kan fortsätta som hittills fram till slutet av juli och efter det kan vi bara använda oss av godtagbara åtgärder?

Ja, det handlar om den understödsperiod som börjar under 2026 – inga ändringar behöver göras mitt under en projektperiod. För att ytterligare förtydliga detta går det alltså inte att under den verksamhetsperiod som börjar 2026 genomföra socialservice som möter stödbehoven och som hör till välfärdsområdets organiseringsansvar, träningstjänster som hör till Arbetskraftsmyndighetens organiseringsansvar, till undervisnings- eller utbildningsanordnarens ansvar tillhörande åtgärder för stöd för inläringen för unga inskrivna vid en läroanstalt eller utbildningar som handleder för examensutbildning.

För närvarande har vi en tjänst som kallas arbetslivsträning för unga och problemet är vad sysselsättningsområdet säger om den till betalaren. Det har uppstått en diskussion om de ungas rätt till arbetslöshetsförmåner i den tjänst som vi organiserar. Utlåtandekoderna är exempelvis karriärträning, arbetsprövning, rehabiliterande arbetsverksamhet. För närvarande är den närmaste koden karriärträning. Frågan är om en verkstad för unga kan erbjuda träning för unga i samarbete med sysselsättningsområdet under namnet karriärträning, varvid tjänsten ska betraktas som en sysselsättningsfrämjande tjänst och den unga ska ha rätt till arbetslöshetsförmåner och kostnadsersättning?

I det styrbrev som skickades ut i somras har vi från den verksamhet som omfattas av sysselsättningsområdet utslutit "träningstjänster som hör till arbetskraftsmyndighetens organiseringsansvar" vilka enligt lag (53 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice 380/2023) definieras med termerna jobbträning, karriärträning och jobbsökarträning. Dessa tjänster kan inte organiseras som en separat verksamhetsform med understöd för ungdomsarbete. Innehåll i anknytning till dessa kan dock organiseras som en del av ungdomsarbetsrelaterad träning som erbjuds i verkstaden (t.ex. arbetslivsträning för unga).

Hur de unga anges i sysselsättningstjänsternas system eller hur detta registreras i sysselsättningsexperternas utlåtanden ligger inte inom UKM:s behörighet. ANM håller på att utarbeta egna riktlinjer om detta, och Janne Savolainen är den som bäst kan ge ytterligare information. UF-centret ansvarar i allmänhet för att ge handledning i sysselsättningsfrågor, och centret kan kontaktas till exempel via tjänsten Tuutti: [Tuutti – UF-centret](#).

Intos evenemang 24.9.2025: I UKM:s presentation Fullgöra läroplikten i en verkstad för unga står det följande på en powerpointbild: "För att kunna fullgöra läroplikten i en verkstad för unga ska den läropliktiga unga först ansöka till utbildning i övergångsskedet eller till utbildning som leder till examen, varifrån hen hänvisas till en verkstad för unga." UKM:s styrbrev står i strid med texten på denna bild.

På bilden/i presentationen i fråga hänvisas uttryckligen till att när en ung person är inskriven vid en läroanstalt och kommer till en verkstad för att avlägga sin HUX-utbildning betalar läroanstalten en ersättning, till exempel per dag, för den unga till verkstaden – dvs. verksamheten omfattas inte av understöd för ungdomsarbete. Dessa finansieringsfrågor tas upp på en annan bild i Kati Lounemas presentation. Presentationen finns [här](#) (på finska).

Gäller exkluderingen alla studerande, så att det inte kan finnas några studerande alls inskrivna i verkstaden nästa år, även om innehållet i verkstadsperioden är något annat än vad som fastställs i lagarna (28 § i gymnasielagen 714/2018 och 63 § i lagen om yrkesutbildning 531/2017, lag om utbildning som handleder för examensutbildning 1215/2020)? Eller är det anordnandet av utbildning som kommer emot här, dvs. verkstäderna kan inte ta emot till exempel HUX-avläggare eftersom verkstäderna inte har något tillstånd för anordnande av utbildning? Så är det verkligen så att en studerande/elev som är inskriven i en skola, vilken som helst, inte samtidigt kan vara kund hos en verkstad?

Samarbete med läroanstalter är alltså tillåtet, så länge som statsunderstödet för verkstäder för unga inte används för att tillhandahålla en sådan tjänst som enligt lag hör till läroanstaltens ansvar och som har tilldelats annan finansiering till exempel via kommunens statsandelar. Understöd för verkstadsverksamhet för unga kan med andra ord inte användas till exempel för att anordna undervisning eller stöd för lärande som hör till utbildningsanordnarens ansvar, utan finansieringen av dessa ska hittas på annat håll. Samarbete med en läroanstalt kräver alltid ett avtal mellan verkstaden för unga och utbildningsanordnaren.

De ändringar i stödet för lärande i gymnasieutbildningen som utarbetats utifrån regeringsprogrammet trädde i kraft den 1 augusti 2025 och ändringarna i stödet för lärande i yrkesutbildningen träder i kraft den 1 augusti 2026. Om en elev har svårigheter med lärandet eller att delta i undervisningen ska hen få de stödformer och stödinsatser som hen behöver. Ansvaret för att anordna dessa ligger hos utbildningsanordnaren. Inom yrkesutbildningen ingår kostnaderna för stöd för lärande i finansieringsmodellen för yrkesutbildning, som förnyas 2026. Mer information om stöd för lärande i gymnasieutbildningen finns i [denna Powerpoint](#) (på finska) och mer information om stöd för lärande i yrkesutbildningen i [denna Powerpoint](#) (på finska).

Eftersom lagen i fråga när det gäller yrkesutbildningen ännu inte har trätt i kraft och definitionen av stöd för lärande i yrkesutbildningen därför ännu inte har preciserats, är det bra om verkstaden för unga samarbetar för att utveckla en träningsverksamhet som stärker det stöd som utbildningsanordnaren ger.

Om en ung person är i läropliktsålder är det möjligt att avlägga HUX-utbildning samt att använda verkstadsverksamhet för unga som en alternativ lärmiljö genom studiemotsvarande verksamhet, förutsatt att detta har överenskommit med den läroanstalt där den unga är inskriven. Detta är dock inte verksamhet som omfattas av understöd för verkstadsverksamhet för unga, utan utbildningsanordnaren ska betala ersättning för detta till verkstaden för unga.

En ung person som riskerar att avbryta studierna inom yrkesutbildningen kan få stöd genom ett utbildningsavtal, dvs. en oavlönad arbetspraktik. I första hand är det med andra ord unga som riskerar att avbryta studierna och vars lärande stöds genom träning inom ungdomsarbetet som kan antas för att avlägga en utbildningsavtalsperiod vid en verkstad för unga. Denna helhet godtas som verksamhet som omfattas av understöd för verkstadsverksamhet för unga, eftersom en verkstad för unga likställs med en arbetsplats, till vilken läroanstalten inte kan betala ersättning för denna avtalsform.

Om en ung persons studierätt avbryts kan verkstaden för unga stödja den ungas återgång till studierna genom olika metoder av träning i form av verksamhet som omfattas av understödet.

Verkstaden för unga kan även hjälpa en ung person som står utanför utbildning att komma in på en utbildning genom att erbjuda studieträning i form av verkstadens egen träning. Det är också möjligt att i förväg avlägga de studier som är målet genom en studiemotsvarande process.

Kommer all data även framöver att samlas in via PAR-systemet? Ska de sökande även framöver registrera alla åtgärder för unga i PARKki?

PAR-systemet kommer att användas som tidigare. Framöver kommer vi dock vid behov att precisera de åtgärder som vidtas med hjälp av statsunderstöd som en separat helhet – på detta sätt kommer vi, när vi får frågan, att ha exakt information om exakt vad som görs med detta understöd. Siffrorna inkluderar nu alla verksamheter som genomförs vid verkstäder för unga, inklusive de som genomförts i form av en säljtjänst.

Om styrbrevet väcker ytterligare frågor, vänligen kontakta specialsakkunnig Anu Mäkinen per e-post på fornamn.efternamn@gov.fi.